

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فردوسی و باذل

آینه داران عشق

3-08-1612:44:48 E.U

مؤلف

ثریا فرسی - موری

(فارغ التحصیل کارشناسی ارشد دانشگاه محقق اردبیلی)

دکتر رامین محرمی

(عضو هیات علمی دانشگاه محقق اردبیلی)

فصل اول: حماسه و انواع آن

۱۴	تعریف حماسه
۱۴	انواع حماسه
۱۴	حماسه‌های راستین یا حماسه‌های اسطوره‌ای
۱۵	حماسه‌های تروغین یا حماسه‌های تاریخی
۱۶	حماسه‌های دینیه یا حماسه‌های میانین
۱۶	ویژگی‌های حماسه
۱۸	ویژگی‌های حماسه مذهبی
۱۸	وجه تفاوت و تشابه حماسه‌های آری و مذهبی
۱۸	جنگ ایران و روم
۱۹	اهمیت نام و نام پوشی
۱۹	حضور نیروهای ماورایی
۲۰	خرق عادت
۲۰	پیشگویی
۲۱	رجزخوانی
۲۱	عنصر زمان و مکان
۲۲	تکبیر
۲۳	دعوت به دین
۲۳	شهادت
۲۴	وجود اندیشه‌های بلند و مضامین حکمت‌آمیز

۲۵	نبرد حق و باطل
۲۶	اغراق
۲۷	علل پیدایش حماسه‌ی ملی
۲۷	علل پیدایش حماسه‌های دینی
۲۸	هدف از سرایش حماسه‌های دینی و ملی
۲۹	معرفی شاه‌نامه
۲۹	دوره‌ی اساطیری
۲۹	دوره‌ی پهلوانی
۳۰	دوران تاریخی
۳۰	معرفی حمله‌ی حیدری اذل مشهور
۳۳	فصل دوم: ویژگی‌های حماسه‌ی ملی و مذهبی
۳۴	نبرد تن به تن
۳۴	جنگ پیاده با سوار
۳۶	دلایل پیاده رفتن قهرمان به جنگ
۳۶	جنبه‌ی اهورایی قهرمان
۳۷	یقین داشتن به قدرت جنگاوری و زور بازوی خود
۳۷	تحقیر حریف و تضعیف روحیه‌ی او
۴۰	تفاوت‌های نبرد تن به تن در شاهنامه و حمله‌ی حیدری
۴۰	محدود نبودن نبرد تن به تن بین انسانها
۴۱	وجود صحنه‌های جالب توجه
۴۱	نبرد تن به تن دو قهرمان
۴۲	استفاده از انواع و اقسام سلاح
۴۵	فریب و نیرنگ
۴۵	بسته شدن پیمانهای گوناگون میان دو حریف

- ۴۶ برگزار کردن جنگ دور از میدان اصلی جنگ
- ۴۷ نکشتن ترجمان
- ۴۷ به برتری شناختن لشکر طرف پیروز
- ۴۸ استراحت کردن
- ۴۸ نبرد تن به تن بعد از شکست لشکریان
- ۴۹ رجزخوانی
- ۵۰ کارکردهای رجزخوانی در شاهنامه و حمله‌ی حیدری
- ۵۰ تحقیر و تاور
- ۵۲ تهدید دشمن به وسیله‌ی مفاخره به زورآوری و قدرت جنگیدن
- ۵۴ خودستایی
- ۵۵ مفاخره به نام و نسب
- ۵۷ منصرف کردن حریف از جنگ
- ۵۹ برانگیختن پهلوان
- ۶۰ ستایش حریف با دسیسه
- ۶۰ سرزنش حریف
- ۶۱ تفاوت‌های رجزخوانی در شاهنامه و حمله‌ی حیدری
- ۶۱ محدود نبودن رجزخوانی بین انسانها
- ۶۱ آوردن تمثیل
- ۶۲ نمایان ساختن تصویر گریان مادر حریف
- ۶۳ شکرگزاری خداوند
- ۶۳ شاهد گرفتن ستاره
- ۶۴ تحقیر آلات جنگی
- ۶۴ دروغگو خواندن
- ۶۵ رجزخوانی بعد از پیروزی

۶۵	کتمان و عدم کتمان نام
۷۱	پیشگویی
۷۱	پیشگویی شخصیت‌های داستان از حوادث آینده
۷۱	خواب و خوابگزاری
۷۳	مواردی از خواب و خوابگزاری در شاهنامه و حمله حیدری
۷۸	نجوم و ستاره شناسی
۸۰	پیشگویی شریاران
۸۳	فال زدن
۸۵	پیشگویان ماوراء طری
۸۵	سروش
۸۶	پیشگویی حیوانات
۸۷	حسب
۸۹	صدای غیبی
۹۰	پیشگویی دیو و شیطان
۹۱	کتابهای پیشینیان
۹۳	پیشگویی شاعر برای مخاطبان
۹۴	براعت استهلال
۹۷	۳ تفاوت پیشگویی در شاهنامه و حمله‌ی حیدری
۹۷	زمان پیشگویی
۹۷	پیشگویی راوی دانا
۹۷	پیشگویی افراد عادی
۹۸	پیشگویی پهلوانان
۹۸	خرق عادت
۹۹	مواردی از خرق عادت در شاهنامه و حمله حیدری

۱۰۱	اغراق
۱۰۳	جایگاه اغراق در حماسه
۱۰۴	انواع اغراق
۱۰۴	مبالغه
۱۰۵	اغراق
۱۰۶	غلو
۱۰۷	اغراق در شاهنامه و حمله حیدری
۱۱۱	تفاوت اغراق در شاهنامه و حمله حیدری
۱۱۶	نبرد حق و باطل
۱۱۷	شباهتهای نبرد حق و باطل در شاهنامه و حمله حیدری
۱۱۷	انجام گرفتن جنگ به امر خداوند
۱۱۷	مقدس بودن نبرد
۱۱۷	ظلم ستیزی
۱۱۸	مقام مقدس و روحانی قهرمانان
۱۱۸	ایفای وظیفه‌ای مقدس
۱۱۸	نگاه شاعر
۱۱۹	حضور نیروهای ماورایی
۱۱۹	فرایزدی و مقام نبوت
۱۲۰	تفاوتهای نبرد حق و باطل در شاهنامه و حمله حیدری
	فصل سوم: سخن آخر
۱۲۵	فهرست منابع و مآخذ

همه‌ی چیزهایی که در جهان هستی وجود دارد دارای نقاط اشتراک و افتراقی هستند که آن‌ها را از یکدیگر متمایز می‌کند یا به هم پیوند می‌دهد. دنیای شعر و ادب نیز از این اصل مستثنی نیست. هر اثری در هر موضوعی که خلق می‌شود حتماً با اثرهایی که در آن موضوع نوشته شده‌اند؛ تفاوت و تشابهی دارد. چه بسا اثرهایی که در آینده نیز به نگارش درمی‌آیند دارای ویژگی مشترک و متفاوت با این اثرها باشند. با مقایسه و بررسی آثار است که آوازه یک اثر مثل شاهنامه به دلیل محکم و استوار بودنش و به عبارتی پرطنطنه و هیمنه بودنش عالم را پر می‌کند و اثر دیگر مانند حمله‌ی حیدری به دلیل پرداخته نشدن به آن حتی برای بسیاری از دانشجویان ادبیات ناشناخته می‌ماند. تاکنون پژوهش‌های زیادی در باب مقایسه‌ی آثار ادبی صورت گرفته است. در مقام مقایسه و تحلیل آثار ادبی است که میزان ارزش یا میزان کاستی‌های یک اثر نمایان می‌شود ولی این هرگز بدان معنا نیست که مقایسه‌ی آثار ادبی با یکدیگر برای نشان دادن برتری و رجحان به یک اثر بر اثر دیگر مطالعه‌ی دیگری است بلکه مراد از مقایسه روش و آشکار شدن نقاط قوت و ضعف آثار و آن، بفاهیم، میزان پختگی و سلاست و روانی یک اثر است.

این پژوهش به معنای نشان دادن برتری شاهنامه بر حمله‌ی حیدری نیست چرا که شاهنامه خود گویای برتری خود است و نیازی به مقایسه با دیگر آثار ندارد و اگر قیاسی هم صورت گیرد قیاس مع الفارق است. بلکه مراد از این پژوهش این است که تا چه میزان منظومه‌ی حمله‌ی حیدری که به تقلید از شاهنامه روید شده ویژگی‌های حماسی موجود در شاهنامه را در خود جای داده است؟ و باذل مشهدی در تبدیل کردن تاریخ به حماسه تا چه اندازه موفق بوده است؟